

Mr. C. Assers
Handleiding tot de beoefening
van het Nederlands Burgerlijk Recht

Bijzondere overeenkomsten

Deel V Arbeidsovereenkomst

tweede druk

Bewerkt door: **mr. G.J.J. Heerma van Voss**
Staatsraad bij de Afdeling advisering van de Raad van State
Hoogleraar aan de Universiteit Leiden

 Kluwer
a Wolters Kluwer business

Deventer – 2012

Verkorte citeerwijze:

Asser/Heerma van Voss 7-V 2012/ [Hier randnummer vermelden]

Voorbeeld: Asser/Heerma van Voss 7-V 2012/10

Volledige citeerwijze:

G.J.J. Heerma van Voss, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands burgerlijk recht. 7. Bijzondere overeenkomsten. Deel V. Arbeidsovereenkomst*, Deventer: Kluwer 2012.

Eerste druk (2008) door mr. G.J.J. HEERMA VAN VOSS

Grafische vormgeving:

Bert Arts BNO

ISBN 978-90-13-09687-3

E-book 978-90-13-09688-0

NUR 822-201

© 2012 G.J.J. Heerma van Voss en Kluwer, Deventer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande toestemming van de uitgever worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht Hoofddorp (Postbus 3051, 2130 KB).

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever(s) geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor gevolgen hiervan.

Kluwer bv legt de gegevens van abonnees vast voor de uitvoering van de (abonnements) overeenkomst. De gegevens kunnen door Kluwer, of zorgvuldig geselecteerde derden, worden gebruikt om u te informeren over relevante producten en diensten. Indien u hier bezwaar tegen heeft, kunt u contact met ons opnemen.

Op al onze aanbiedingen en overeenkomsten zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden van Kluwer bv, gedeponeerd ter griffie van de Rechtbank te Amsterdam op 8 augustus 2007 onder depotnummer 127/2007. Deze vindt u op www.kluwer.nl of kunt u opvragen bij onze klantenservice.

VOORWOORD BIJ DE TWEEDE DRUK

Het eerste commentaar op de arbeidsovereenkomst in de Asser-serie verscheen in 1947 in deel 5-III. Dit deel was gewijd aan alle bijzondere overeenkomsten en werd geschreven door KAMPHUIJSEN. Vanaf de derde druk is het gedeelte over de arbeidsovereenkomst bewerkt door DE LEEDE. Dit gedeelte verscheen toen samen met die over de overeenkomsten tot aanneming van werk en de opdracht in een afzonderlijk deel 5-IIIB. De laatste, zevende, druk in deze vorm verscheen in 1994.

Sinds 2008 wordt het gedeelte over de arbeidsovereenkomst bewerkt door ondergetekende en verschijnt het als zelfstandig deel 7-V*. Gezien de grotendeels nieuwe bewerking is deze druk beschouwd als de eerste in een nieuwe opzet.

De beschrijving van het complexe hedendaagse arbeidsrecht is een omvangrijke taak. Daarom is er voor gekozen om dit deel geleidelijk verder te ontwikkelen. In eerste instantie is de nadruk gelegd op een voor de praktijk geschikte weergave van het geldende Nederlandse arbeidsrecht. Daarbij is ruim aandacht besteed aan de invloed van Europees arbeidsrecht. In volgende drukken zal geleidelijk meer aandacht worden besteed aan de doctrine en aan rechtsvergelijkende elementen.

Naast de arbeidsovereenkomst worden ook de collectieve arbeidsovereenkomst en de ondernemingsovereenkomst behandeld. Deze beide overeenkomsten zijn geregeld in bijzondere wetten buiten het BW, doch hebben direct belang voor de arbeidsovereenkomst. De ondertitel beperkt zich vanaf deze druk echter tot de arbeidsovereenkomst, teneinde zo veel mogelijk aan te sluiten bij de titels van het BW.

In deze druk wordt voor het eerst ook aandacht geschonken aan de zee-arbeidsovereenkomst, in verband met de naderende overheveling van dit onderwerp uit het Wetboek van Koophandel naar titel 7.10 BW. Aan dit onderwerp zijn de twee nieuwe hoofdstukken 13 en 14 gewijd. De oude hoofdstukken met die nummers zijn omgenummerd tot 15 en 16. Ook de in die hoofdstukken voorkomende randnummering is gewijzigd. Een transponeringstabel is bijgevoegd.

Bij de voorbereiding van deze druk heb ik veel hulp gekregen van mijn Leidse collega prof. mr. G.C. Boot, tevens kantonrechter te Amsterdam. Student-assistente mr. M. Warmerdam heeft de kopjes bij de randwoorden gemaakt, het jurisprudentieregister bijgewerkt en ook overigens veel suggesties gedaan. Student-assistente H. Kavi heeft ook meegewerkt aan het jurisprudentieregister. Hen allen dank ik daarvoor zeer.

Den Haag, mei 2012
G.J.J. Heerma van Voss

INHOUDSOPGAVE

<i>Afkortingen</i>	XXIX
<i>Lijst van verkort aangehaalde literatuur</i>	XXXIII
Hoofdstuk 1 - Inleiding	1
§ 1 De plaats van de arbeidsovereenkomst in het BW	1
§ 2 De plaats van de arbeidsovereenkomst in het sociaal recht	6
§ 3 Plaats van het Europese en internationale recht	10
§ 4 Gradaties van dwingend recht	11
§ 5 Institutioneel en contractueel stelsel	13
Hoofdstuk 2 - Afdeling 1: Algemene bepalingen	15
§ 1 Definitie van de arbeidsovereenkomst	15
§ 2 Afbakening van de opdracht	19
§ 3 Flexibele arbeidsrelaties	21
§ 4 Bijzondere arbeidsverhoudingen	25
§ 5 Sollicitatiefase	34
§ 6 Goed werkgeverschap en goed werknemerschap	38
§ 7 Wijziging van de arbeidsovereenkomst	43
§ 8 Minderjarigen	53
Hoofdstuk 3 - Afdeling 2: Loon	57
§ 1 Loonbegrip	57
§ 2 Hoogte van het loon	58
§ 3 Vorm van het loon	64
§ 4 Voldoening van het loon	68
§ 5 Risicoregeling	76
§ 6 Loon tijdens ziekte	81
§ 7 Inhouding van het loon	91
Hoofdstuk 4 - Afdeling 3: Vakantie en verlof	99
§ 1 Vakantie	99
§ 2 Verlof	112
Hoofdstuk 5 - Afdeling 4: Gelijke behandeling	119
§ 1 Het leerstuk van gelijke behandeling	119

§ 2	Mannen en vrouwen	122
§ 3	Arbeidsduur en tijdelijke arbeidsovereenkomst	127
§ 4	Handicap, chronische ziekte en leeftijd	128
§ 5	Overige criteria	130
§ 6	De Commissie Gelijke Behandeling	131
	Hoofdstuk 6 - Afdeling 5: Enkele bijzondere bedingen in de arbeidsovereenkomst	133
§ 1	Disciplinaire maatregelen	133
§ 2	Proeftijd	138
§ 3	Concurrentiebeding	140
	Hoofdstuk 7 - Afdeling 6: Enkele bijzondere verplichtingen van de werkgever	149
§ 1	Informatieplicht	149
§ 2	Getuigschrift	152
§ 3	Arbeidsongevallen	155
§ 4	Re-integratie bij arbeidsongeschiktheid	173
	Hoofdstuk 8 - Afdeling 7: Enkele bijzondere verplichtingen van de werknemer	177
§ 1	Gezagsverhouding	177
§ 2	Schade veroorzaakt door werknemer	178
	Hoofdstuk 9 - Afdeling 8: Rechten van de werknemer bij overgang van een onderneming	183
§ 1	Overgang rechten en verplichtingen	183
	Hoofdstuk 10 - Afdeling 9: Einde van de arbeidsovereenkomst	195
§ 1	Duaal ontslagstelsel	195
§ 2	Beëindigingsovereenkomst	197
§ 3	Einde van rechtswege	203
§ 4	Arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	204
§ 5	Ontbindende voorwaarde	217
§ 6	Opzegging	219
§ 7	Toestemming UWV	226
§ 8	Opzegverboden	237
§ 9	Opzegtermijn	246
§ 10	Opzegging tijdens proeftijd	249
§ 11	Dringende reden	252
§ 12	Sancties in het ontslagrecht	260
§ 13	Vernietigbaarheid van de opzegging	261
§ 14	Schadeplichtigheid	262
§ 15	Kennelijk onredelijke opzegging	265

§ 16	Herstel van de arbeidsovereenkomst	271
§ 17	Ontbinding wegens gewichtige redenen	274
§ 18	Ontbinding wegens andere redenen	286
§ 19	Vergoedingen ter zake van beëindiging	287
	Hoofdstuk 11 - Afdeling 10: bijzondere bepalingen voor handelsvertegenwoordigers	289
§ 1	Overeenkomst van handelsvertegenwoordiging	289
	Hoofdstuk 12 - Afdeling 11: bijzondere bepalingen ter zake van de uitzendovereenkomst	291
§ 1	De uitzendovereenkomst	291
	Hoofdstuk 13 - Afdeling 12: Bijzondere bepalingen ter zake van de zee-arbeidsovereenkomst	297
§ 1	Algemene bepalingen	297
§ 2	Loon	308
§ 3	Vakantie	313
§ 4	Repatriëring	315
§ 5	Vergoeding in geval van schipbreuk of andere ramp aan het zeeschip en in geval van overlijden van de zeevarende	316
§ 6	Einde van de zee-arbeidsovereenkomst	319
§ 7	De zieke zeevarende	326
§ 8	De tijdelijk aan boord van een zeeschip werkzame werknemer	334
§ 9	De arbeidsovereenkomst naar buitenlands recht	334
§ 10	Verplichtingen van de scheepsbeheerder	335
	Hoofdstuk 14 - Afdeling 12A: De zeevarende in de visserij	337
§ 1	Bijzondere bepalingen voor de zeevisserij	337
	Hoofdstuk 15 - Collectief arbeidsrecht	341
§ 1	Inleiding	341
§ 2	De collectieve arbeidsovereenkomst	341
§ 3	Het recht op collectieve actie	363
	Hoofdstuk 16 - De arbeidsvoorwaarden binnen de onderneming	375
§ 1	De ondernemingsovereenkomst	375
§ 2	Overige arbeidsvoorwaardenregelingen	381
	<i>Zakenregister</i>	385
	<i>Wetsartikelenregister</i>	395
	<i>Jurisprudentieregister</i>	405
	<i>Transponeringstabel</i>	429